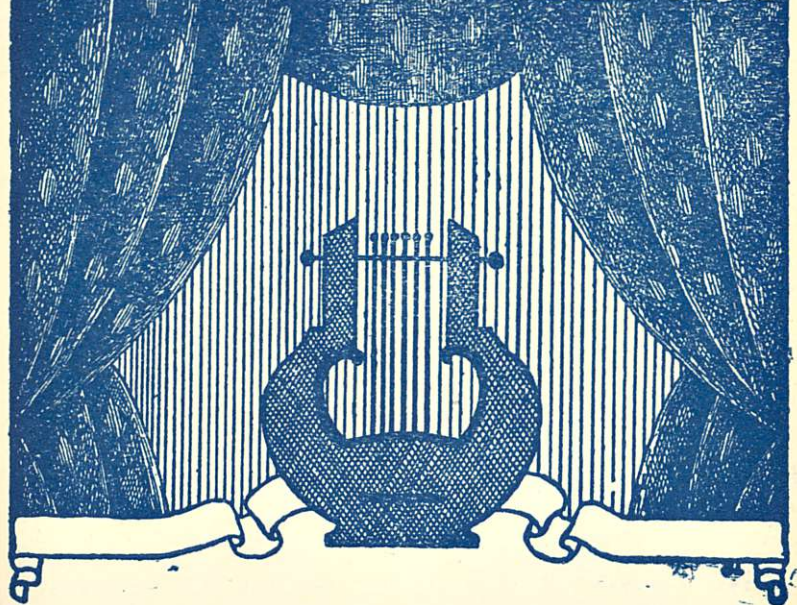

SEURANÄYTELMIÄ

315

Kaarle Halme

Kilisevät kulkuset

Yksinäytöksinen huvinäytelmä

Arvi A. Karisto Osakeyhtiö

SEURANÄYTELMIÄ.

* Tähdellä merkittyihin on esittämislupa pyydettyä.

5. *Kemppainen*, Ei sovintoa ennen uhria. 2-n., 10 h. 4. p. 2 mk.
7. *Rissanen*, Iimäellä, 1-n. laulunsek., 7 h. 6. painos. 6 mk.
38. *Jakku*, Syiden kirous. 3-n. murhenäyt., 11 h. 5. painos. 7 mk.
39. *Turunen*, Aili. 2-näyt. näytelmä, 8 h. 4. painos. 5 mk.
41. *Jakku, Evald*, Kilpakosijat. 2-n. pila, 6 h. 6. painos. 5 mk.
45. *Veijon-Veikko*, Hetken lapsi. 3-n., 8 h. 5. painos. 4 mk.
46. *Jakku*, Suuria tuumia. 1-n. huvinäyt., 6 h. 4. painos. 6 mk.
51. *Tanner*, Noidan kosto. 3-n. huvinäyt., 11 h. 4. painos. 8 mk.
53. *Jakku, Evald*, Murtovaaralaiset. 3-n. kansann., 8 h. 4. p. 4 mk.
54. *Veijon-Veikko*, Kosimassa. 1-n. huvinäyt., 5 h. 4. p. 6 mk.
- * 72. *Wuori*, Naimiskauppa. 1-n. huvinäyt., 5 henk. 3. painos. 4 mk.
- * 73. *Wuori*, Seinä väliä. 1-n. huvinäyt., 4 henk. 3. painos. 4 mk.
80. *Tählelä*, Mustalaisen kosto. 3-n. kansannäyt., 4 h. 4. pain. 5 mk.
94. *Mannermaa*, Kultainen sydän. 2-n. huvin., 5 h. 3. painos. 3 mk.
100. *Walakorpi*, Harha-askeleita. 1-n. näyt., 5 h. 3. p. 4 mk.
105. *Vallinmäki*, Kylänkellot. 1-n. huvinäyt., 4 h. 4. painos. 6 mk.
106. *Mustamaa*, Salapolttajat. 3-n. kansann., 11 h. 3. painos. 7 mk.
109. *Aronen*, Mätäkuussa. 1-n. ilveily, 9 h. 3. painos. 5 mk.
110. *Salmelainen*, Porrassalmella. 1-n. kansannäyt., 8 h. 3. p. 3 mk.
115. *Walakorpi*, Väkeviä voimia. 2-n., 8 h. 2. painos. 2 mk.
117. *Akkanen*, Kun naiset pelkäävät. 1-n. huvinäyt., 7 h. 4. p. 5 mk.
121. *Santavuori*, Torpan tyttö. 2-n. kansannäyt., 7 h. 4. painos. 5 mk.
124. *Eevola*, »Hieno käytös». 2-n. huvinäyt., 9 h. 3. painos. 4 mk.
- * 126. *Wuori*, Kiusankappale. 1-näyt. ilveily, 3 henk. 2. painos. 4 mk.
127. *Heilala*, Tulisessa tuskassa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. p. 3 mk.
- * 128. *Alpi*, Käärme. 1-näyt. pila, 4 h. 2. painos. 4 mk.
131. *Ruoholampi*, Rakkauden vuoksi. 1-näyt., 6 h. 3. painos. 5 mk.
133. *Vuoritsalo*, Kun rouvat epäilevät. 3-n. huvin., 8 h. 3. p. 10 mk.
- * 134. *Lassila*, Kun lesket lempivät. 4-n. huvin., 8 h. 3. p. 4 mk.
147. *Akkanen*, Nikoteemuksen kosijat. 2-n. huvinäyt., 5 h. 3. p. 6 mk.
150. *Toivonen*, Vehkeitten loppu. 1-n. huvinäyt., 5 h. 3. p. 5 mk.
153. *Lassila*, Kun ruusut kukkivat. 3-n. huvin., 11 h. 3. p. 12 mk.
- * 154. *Wuori*, Ihmisten tähden. 3-näyt., 12 henk. 2. painos. 7 mk.
- * 157. *Alpi*, Kesävieraat. 2-n. huvinäyt., 7 h. 2. painos. 5 mk.
- * 161. *Alpi*, Työ ja rakkaus. 1-n. aatenäytelmä, 5 h. 2. painos. 4 mk.
- * 163. *Wuori*, Basilleja. 3-n. huvinäyt., 10 h. 2. painos. 7 mk.
- * 166. *Halme*, Uhri. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 9 mk.
171. *Kivi*, Koivulan kihlajaiset. 1-n. kansann., 10 h. 2. painos. 4 mk.
- * 173. *Halme*, Ennustus. 1-n. huvinäyt., 6 h. 3. painos. 6 mk.
- * 174. *Halme*, Naimisiin. 1-n. huvinäyt., 6 h. 3. painos. 6 mk.
175. *Veijola*, Nuori luotsi. 4-n. kansannäyt., 17 h. 3. p. 4 mk.
- * 177. *Halme*, Turmaa. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 8 mk.
- * 178. *Alpi*, Alma raukka. 1-näyt. ilveily, 4 h. 2. painos. 4 mk.
- * 179. *Larin-Kyösti*, Sällin selkkauksia, 1-n. huvin., 6 h. 3. painos. 5 mk.
- * 181. *Halme*, Kyöpelä. 1-näyt. huvinäyt., 8 h. 2. painos. 4 mk.
183. *Selja*, Lammass kaivossa. 1-n. huvinäyt., 4 h. 2. painos. 4 mk.
185. *Alpi*, Turkki tulee! 1-n. huvinäyt., 5 h. 2. painos. 4 mk.
- * 190. *Halme*, Aamukellot. 1-n. yhteiskuntanäyt., 7 h. 2:50.
191. *Sarakorpi*, Kolmen Jussin naimahommat. 3-n. hn., 9 h. 4 mk.
193. *Luomanen*, Tätiväkeä. 1-näyt. pila, 6 h. 2. painos. 3 mk.
195. *Jääskeläinen*, Kun naiset miehistyvät. 1-n., 9 h. 2. painos. 3 mk.
196. *Voiohski*, Akkavalta. 1-n. huvinäyt., 5 h. 3. painos. 4 mk.

KILISEVÄT KULKUSET

K A A R L E H A L M E

on julkaissut:

NÄYTELMIÄ

<i>Purimossa</i> , 5-näyt., 3. painos.	<i>Korpi nukkuu</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Mestari Garp</i> , 1-n., 2. painos.	<i>Korpi herää</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Murtuneita</i> , 4-näyt., 5. painos.	<i>Korpi nousee</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Kosken tarina</i> (Herran ääni), 3-näyt., 2. painos.	<i>Korpi liikkuu</i> , 1-n., 2. painos.
<i>Maattomat</i> , 3-näyt.	<i>Uhri</i> , 3-näyt., 3. painos.
<i>Kaksintaistelu</i> , 3-n., 2. painos.	<i>Turma</i> , 3-näyt., 3. painos.
<i>Häväistys</i> , 3-näyt.	<i>Aamukellot</i> , 1-näyt.
<i>Kuningas Teivas</i> , 4-n.	<i>Nainen sen tietää</i> , 3-näyt.
	<i>Kaksi lupausta</i> , 3-näyt.
	<i>Neidomryöstö</i> , 3-näyt.

HUVINÄYTELMIÄ

<i>Mallasaunalla</i> , 1-n., 2. painos.	<i>Jaakopin uni</i> , satiiri.
<i>Seikkailu jalkamatkalla</i> , 5-n. laulunäyt., 3. painos.	<i>Kirkkopatruuna</i> (M.-a.IV) 3-n.
<i>Egyptin pimeys</i> , 3-n., 3. painos.	<i>Naimisiin</i> , 1-näyt., 3. painos.
<i>Esa Pöllönkorpi</i> (Multaaatelia I), 3-näyt., 3. painos.	<i>Ennustus</i> , 1-näyt., 3. painos.
<i>Pöllönkorven naamiaisyö</i> (Multaaatelia II), 3-n., 2. painos.	<i>Kyöpeli</i> , 1-näyt., 2. painos.
<i>Maisteri Pöllönkorpi</i> (Multaaatelia III), 3-näyt.	<i>Harjoitushetki Himppulassa</i> , 1-näyt. sankaripila, 2. painos.
	<i>Onnen verjä</i> , 3-näyt.
	<i>Leijona irrallaan</i> , 1-n.
	<i>Kilisevät kulkuset</i> , 1-n.

Seuranäyttämö-opas, 4. painos.

NÄYTELMÄSUOMENNOKSIA

- Gerhard Hauptmann, *Kankurit*, 5-näyt. näytelmä.
August Strindberg, *Kaarle XII*, 5-näyt. näytelmä.
Gustaf af Geijerstam, *Junula ja Tamula*, 3-näyt. näytelmä.

ROMAANEJA

- Valkoinen hirvi*. *Kyläraitien kuningas*.
Silmukorven nuori Epra.
Arkadia, teatterimuistelmia.

KAARLE HALME

KILISEVÄT KULKUSET

YKSINÄYTÖKSINEN HUVINÄYTELMÄ

1931

ARVI A. KARISTO OSAKEYHTIÖ

*Esittämis- ja kääntämislupa pyydettyä tekijältä, os. Helsinki. —
Yhdysvalloissa ja Kanadassa on esittämislupa hankittava mr. Lau-
ri Lembergiltä, Duluth, Minn.*

*Copyrighted in U. S. A. 1931 by The Dramatists' League of Fin-
land. Printed in Finland by Arvi A. Karisto Oy., Hämeenlinna.*

HENKILÖT:

AUNE.

PAULA.

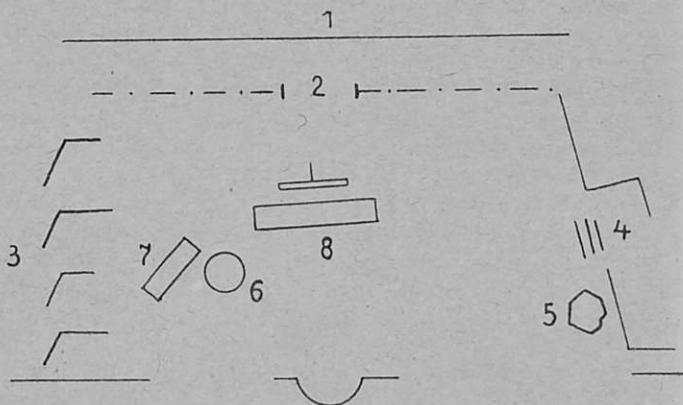
REIJO.

JORI.

TANU.

Näyttämö :

Seuratalon näyttämönpuolinen, yksityinen pihamaa.

1. maisematausta.
2. aita portteineen.
3. metsäsivusteet.
4. rakennus porttaineen.
5. istuinkivi.
6. pöytä.
7. keinu tai penkki.
8. puutarhasohva tai penkki, jonka takana pihlaja tai koivu.

Aika nykyinen. Kesäilta.

Ohjeita esittäjille.

Aune on herttainen ja levollinen luonne. Käytös hillittyä ja määräraepäistä, mutta sulavaa eikä suinkaan koppavaa. Puhuu vähän hitaanlaisesti eikä arkaile taukojen pitämistä. Näkyy, että hän harkitsee sanansa, mutta siitä ei saa kuitenkaan ilmetä vähäisintäkään olevinaan olemisen vivahdusta. Ikä 21 v.

Paula on hyvin eloisa ja ripeä. Näkyy, että hänen on vaikea pysyä paikoillaan. Mutta silti ei saa liikkeissä eikä liikehittimisessä ilmetä häiritsevää hosumista. Jonkinlainen vaisto naisellisesta arvokkuudesta pilkistää esiin silloin tällöin. Mutta silloin sen äkillinen ilmeneminen vain korostaa sitä kuohumistilaa, jossa hänen kehityskautensa kamppailee. Puhuu äänekkäästi ja varmasti ja joskus oikein pöläyttää sanottavansa. Tirskahdelee ja juoksentelee mielellään. Sen pienen naisellisen heräilemisen, mikä on havaittavissa, pitää tapahtua kainosti ja arasti ja mahdollisimman yksinkertaisin keinoin. Hänen nuorta ikäänsä ei voi mainita millään määrättyllä numerolla. Sopiva henkilö 15—18 v:n väliltä ratkaisee sen parhaiten. Jos joku kypsyeempi näyttelijä on tarpeeksi nuorekas ja pirteä, pystyy sellainen tähän osaan parhaiten.

Reijo on samaa maata kuin sisarensa Aune. Rauhallinen, levollinen ja miehekäs. Puhuu selvästi, täsmällisesti ja uskottavasti. Ikä 25 v.

Jori on vilkas, kevyt ja naurusuinen. Laskisi mielellään pelkkää leikkiä kaikesta, mutta tilanne sitoo hänet melkein alusta alkaen. Näkyy, että hän on pohjaltaan kunnollista ja rehtiä ainesta. Ikä 23 v.

Tanusta voisi sanoa, että hän kuuluu niihin, joista sanotaan, että he ovat »vanhana syntyneet», mutta hän puhuu mie-

lellään eikä välitä sotkeutumisistaan ja on leikillinen omalla kuivalla tavallaan. On vähän yksinkertainen, mutta peräti rehellinen ja hyväätarkoittava. Ikä 35—40 v.

Varsinkin näytelmän alussa ja pari kertaa muulloinkin voi »katsomosta» kuulua laulua, jos sellaiseen on tilaisuutta, jolloin tietysti pitää laulun ajaksi vaieta. Tämä seikka, niinkuin loppulaulukin, on kuitenkin jätetty kokonaan mahdollisuuksien varaan, sillä niiden esittäminen ei vaikuta mitään itse juoneen, vaikkakin ehkä ihastuttaisi kuuntelijoita.

PAULA

istuu keinussa ja lukee äänettömästi, mutta näkyy, että hän pönttää päähänsä jotakin visaista kohtaa, sillä huulet liikkuvat vilkkaasti ja vapaan käden etusormi heilahtelee kuin tahtia pitäen. Heittää äkkiä roolivihon pöydälle ja ottaa siitä pienen peilin, johon kurkistelee. Purskahtaa nauruun.

Kuules, Aune! Mistä ihmeestä luulet minun saavan sen viisaan ilmeen, joka muka loistaa Tellervon naamasta. Miten päin sitä viisautta pitäisi irvistää esiin? Sanopas!

Odotettuaan vastausta, katsahtaa ympärilleen.

No! Mihin nyt livistit?

Alkaa taas lukea.

REIJO

tulee rakennuksesta.

Kenelle puhuit — vai rooliasiko luet?

PAULA

Sisaresi oli juuri tässä —

REIJO

Aune on pukuhuoneessa.

Istahtaa portaalle ja sytyttää tupakan.

PAULA

Sanopas — olenko viisaan näköinen?

REIJO

hymyillen.

Pitääkö imarrella vai —

PAULA

veikeänä.

Osaisitko muka? Pyh! Sano reilusti vain! Ilman hujajaa ja siirappia! Olenko viisaan näköinen?

REIJO

Et ole! Et — edes n ä k ö i n e n !

PAULA

Ai — kuinka happamalla äänellä sen sanoit! Olisin muutenkin tietänyt, ettet pidä minua —

REIJO

keskeyttää äkkiä.

Pidämpäs! Pidän minä sinusta!

PAULA

kipakasti.

Ja kun minä en kuuntele tuota jutustamista kallella päin, niin en ole järkevä enkä viisas —

REIJO

leppoisesti.

Älähän nyt suotta! Miksi kysyit mieltäni?

PAULA

No, voi mun päiviäni!

Nauraen makeasti.

Tässä kappaleessahan sanotaan —

REIJO

hilpeästi.

Ai — vai kappaleessa!

Nousee ja menee sohvaan istumaan.

Siinä vakavassa kohtauksessa isän kanssa sinä olet oikein kirkkaan järkevä. Jokaisessa harjoituksessa olen katsellut sinua ihan mielikseni. Silmäsi loistavat ja päättäsi kannat kuin prinsessa —

PAULA

Miksi prinsessa? Ketä tarkoitat?

REIJO

nauraen.

Enhän ole nähnyt ketään prinsessaa. Ylevyyden vertauskuvana vain —

PAULA

suopeasti.

No niin — tietysti! Mutta sanohan nyt — missä se nyt on—

Katselee roolivihkonsa sivuja.

— ahaa — tässä! Kun minä sanon — tai oikeastaan Tellervo sanoo Artulle, että — »jos et tee selvää eroa tuosta toisesta, niin luulen, että alan vihata sinua yhtä tulisesti kuin nyt rakastan. Usko minua! Rakastan sinua

niin paljon, ettei mikään muutos minun sielussani ole mahdoton, jos sinä tämän rakkauden murrat.» — Tällainen on tämä typerä repliikki, jota en osaa sanoa minnekään päin. Heti kun alan, nousee pala kurkkuun ja sanat takertuvat yhteen läjään.

Itsetietoisien viisaana.

Siinä on vissisti jotakin vinoa ja todellisuudenvastaista, kun se pistää sellaisen tenän. Osaatko neuvoa minua?

REIJO

Ehkä sinä ujostelet?

PAULA

poikamaisen reippaasti.

Minäkö ujostelisin? Ketä sitten?

REIJO

Raisulan Joria.

PAULA

Joria?

Nauraä helakasti.

Ei, veikkonen! Ei ole nutipäällä sarvia eikä karhulla häntää. Miksi minä parasta tanssikaveriani ujostelisin?

REIJO

vastahakoisesti.

Niin — tähän jatsaillette paljon yhdessä — aina ja kaikkialla.

PAULA

pikkuvanhasti.

Niin teenme. Me kudomme silkkiä elämän hamppukuteisiin.

REIJO

Otatte elämästä irti, mitä suinkin saatte.

PAULA

viisastelevasti.

Niin — iloisesta elämästä!

REIJO

Hm! Sehän se on nykyistä muotia!

PAULA

Nykyistäpä kylläkin! Sillä nykyajan nuoriso on toista kuin ennen. Me emme kulje enää nuhjustellen emmekä maanrakoihin tirkistellen. Me kuljemme pää pystyssä ja tähystämme avaruuksiin —

REIJO

levollisesti.

Ja opimme radiosta yhä uusia jatseja ja fokstrotteja.

PAULA

melkein loukattuna.

Niin teemmekin. Ei nyt enää tarvitse kuunnella kyläpelimannin kitkutusta puolipimeissä pirteissä. Nyt leiskutaan valoisissa seurojen taloissa —

REIJO

huvitettuna.

Kuka on ne seurat perustanut ja talot teille rakentanut?

PAULA

vähän nolona.

Kukako? Joku kai. En minä tiedä.

REIJO

Minäpä sanon. Se joku on joku edellinen polvi, joka on tirkistellyt maan rakoihin —

PAULA

Älä nyt rupea viisastelemaan! Kyllä sinä tiedät yhtä hyvin kuin minäkin, että nyt kuljetaan kymmenkertaisella vauhdilla eteenpäin.

REIJO

Kuka niin on sanonut?

PAULA

Pyh! Kaikkihan niin sanovat.

REIJO

Mutta kuka sinulle on sanonut kaikkea tätä?

PAULA

lyhyesti ja nyrpeästi.

Raisulan Jori tietysti. Et suinkaan sinä minulle sellaista puhu.

Lörpöttelyhaluisesti.

Tiedä, että Jori on minun paras ystäväni. Ja minä olen

antanut hänelle kellonperiä varten kultaisen sydämenkuvan. Tai —

tirskahdelee

— ei kai se kultaa ole. Mitä lie peltiä! Löysin sen kerran mummun romulaatikosta. Mutta minä hankasin sen liitujauholla — melkein kirkkaaksi.

REIJO

Ja annoit Jorille?

PAULA

Niin annoin. Muistoksi. Ja Jori kantaa sitä uskollisesti kellonsa perissä. Sen pituinen se.

Selailee hetken roolivihkkoon ja vilkaisee sitten Reijoon, joka katselee maahan kyynärpäät polvilla. Käskevästi.

Noh!

REIJO

Mitä niin?

PAULA

Sano nyt minulle jotakin tästä tökeröstä rakkausreplikistä — jos osaat!

REIJO

nousee kävelemään.

Ajattelehan nyt itse! Ajattele, että olet rakastunut Joriin —

PAULA

ärtyneesti.

Äsh! Mitä sinä Joria tähän sotket!

REIJO

No, kun hän näyttelee Attea ja sinä Tellervoa. Siitä syystä! Ajattele sitten, että Tellervo on rakastunut Atteen —

PAULA

Rakastunut — rakastunut! Siinäpä se tökeryys onkin! Jos puhuttaisiin pikiintymisestä tai pihkaantumisesta tai takertumisesta tai muusta sellaisesta nykyaikaisesta, niin käytettäisiin sen mukaista kieltäkin: »Ellet välitä, niin terve menoa, morjesta vain!» Ja sen minä osaisin ihan loistavasti. Mutta —

Kirkastuu.

Kuules, Reijo! Millaista oikeastaan on rakkaus? Tiedätkö? Mikä on ero rakkauden ja pien ja pihkan ja muun sellaisen liiman tai tervan välillä?

REIJO

pysähtyy, hymyilee.

Olenkin aavistanut, ettet ole siitä selvillä.

PAULA

pikkuvanhasti.

Älä hups! Minun sisäisestä olemuksestani et ole aavistanut yhtään mitään. Ei naista niin helposti tunneta. Sotket vain asiat, kun et osaa niitä selittää. Ja kuinkapa osaisitkaan! Sano, jos kykenet!

REIJO

Tuo sinun piki-terva-pihkasi ei ole muuta kuin sattunnaista ja ohimenevää mieltymystä, pintapuolista kiintymystä —

PAULA
väittelynhaluisesti.

Oo — ooh!

REIJO

Mutta rakkaus on hehkua, tulta, palavaa tunnetta, ihailua, palvontaa —

PAULA

No, mutta, Reijo! Puhuthan oikein kauniisti! Äänesi on lämmin ja silmäsi loistavat. Oletko ollut rakastunut?

REIJO

Olen.

PAULA

Ai — jee!

Äkkiä piristyen, lyö kädellään polveensa.

Aijee — — peri! Sehän on hurjan kivaa!

Ojentaa vihkonsa.

Sano sitten tuo typerä repliikki tuosta, että saan kuulla!

REIJO

ottamatta vihkoa.

En tarvitse sinun roolivihkoasi enkä kirjailijan sanoja, tulkitakseni tuon typerän repliikin sisällön.

Lämpimästi, mutta yksinkertaisesti.

Eikä se ole ollenkaan typerää, vaan se on kärsivän sydämen koristelematonta kieltä. Aiheeton ja sisällötön kuhertelu tuon toisen kanssa on kestänyt jo liian kauan. Pitäisi tehdä selvä ero suhteesta, josta ei tule mitään hyviä seurauksia. En vihaa sinua tämän tähden,

mutta minä suren, suren yhtä syvästi kuin rakastankin. Usko minua! Rakastan niin tulisesti, ettei se tästä onnettomuudesta jäähdy, mutta se mustaa mieleni, hämärtää nuoruudenkirkkauden elämästäni ja sumentaa kuvan onnesta — sinun kuvasi —

PAULA

hypähtää seisomaan hämmentyneenä ja silmät pyöreinä.

Reijo! Mitä sinä puhut? Mitä —?

REIJO

Pyysithän —

PAULA

Niin, niin! Mutta nehän eivät olleet roolin sanoja. Nehän olivat vallan toisia — ja — ja äänesi tuli yhä lähemmäksi — se lämmitti — ja — rinnassa läpättää vieläkin — huh — se oli — oli — läkähdyttävää. Sinähän olet seuramme paras näyttelijä! Ehdotto-masti! Voisit kelvata vaikka oikeaan teatteriin. Miksi et sinä ole tämä —

Pusertaa roolivihkoa nyrkissään.

— tämä Atte, jolle minä puserran tuskaani —

REIJO

Sinähän tahdoit, että Jori näyttelisi sitä osaa.

PAULA

asettuu keimuun pitkäveteisesti kuin tiedottomana liikkeistään.

Joriko? — Niin — niin! Mutta eihän Jori — ei — ei Jori —

Helähtää nauruun.

Tämä on vissisti liian vanhanaikainen näytelmä Jorille. Vissisti! Näes, Jori on niin uudenakainen — ei päästä tunteita esille — eikä kai minunkaan sitten sovi — vai kuinka?

REIJO

Aina sopii olla tosi ja syvä ja sielukas, jos vain saat tunteen päästä ja oikeasta äänensävyistä kiinni.

PAULA

Entä jos Jori olisi kuitenkin oikeassa? Niinhän ne oikeatkin näyttelijät. Paasaavat ihka ilmeettömästi kuin kirjasta lukien — ja kiireesti kuin hevosella ajaen —

REIJO

naurahtaa.

Tai autolla! Niinhän huonot näyttelijät aina tekevät.

PAULA

sanaivalmiina.

Mutta sittenkin! Jos oikea nykyajan ihminen ei halua tuoda tunteitaan päivänvaloon —

REIJO

kyllästyneesti.

Olet ehkä oikeassa! Päivänvalo vain häpeisi kurkistelemistaan — tyhjään tynnyriin.

PAULA

Hi-hii! Ihan prikulleen! Juuri tyhjyyden tunne kuristi kurkkuani ja kuristaa joka kerta, kun sanon Jorille: minä rakastan sinua —

AUNE

tulee rakennuksesta.

Oletko sanonut Jorille, että rakastat häntä?

PAULA

Äsh! Attea tietysti tarkoitan.

AUNE

Reijolle.

Pelkään pahoin, että Tanu siellä liimaa kuuta ihan väärään paikkaan —

PAULA

Missä asti siellä rähjätään?

AUNE

Pappilan maisterin esitelmä juuri alkoi. Kestää kai vielä tunnin, ennenkuin tulee näytelmän vuoro.

PAULA

Kestäköön! Täällä on hyvä olla. Ei kuulu tuo maisterin paasaus.

AUNE

menee sohvaan istumaan.

Se paasaus on kuitenkin vallan erinomainen sisällöltään. Hän luki sen meille eilen illalla — kaikille toimihenkilöille. Arvelimme, että moni olisi tänään estettynä.

REIJO

Et ollut eilen mukana, Paula. Menisit nyt esiripun taakse kuuntelemaan —

PAULA

Mistä hän sitten puhuu?

REIJO

Hän puhuu nykyajan nuorisosta ja sen tehtävistä ja sen perinnön hoitamisesta, jonka mennyt aika on meidän huostaamme jättänyt.

PAULA

Sehän on sitten samaa kuin tämänkin näytelmän sisältö. Hui! Onpas meille sitten sattunut kankea ohjelma.

TANU

*on tullut rakennuksesta ja sytyttelee portaalla
piippuaan.*

Ohjelmako kankea? Ja sattunutko? Ei se ole sattumaa! Me vanhempi väki olemme ainakin tämän kerran tarttuneet ohjaksiin. Tahdomme sanoa sanan jatsaajille.

PAULA

Ilmankos Jori sanookin, että seuraamme on hyökännyt reumatismi —

TANU

Sen pannahistako välittäisimme teidän retkutuksistanne, vaikka onhan sekin sellaista, ettei oikein katsella kehtaa — mutta —

REIJO

Eihän tuo Tanun piippu ota ollenkaan syttyäkseen.

Tarjoo savukkeen.

Ota tästä tupakka!

TANU

naurahtaa.

Se on, näetsen, niin nykyaikainen sekín. Pörisee ja hikoilee, mutta ei syty eikä hehku — eikä viitsi toimia. Kiitos vain!

Ottaa savukkeen ja pistää piipun taskuunsa.

REIJO

Saitteko jo kuun taivaalle? Aune sanoi, että se kujeili —

TANU

He, he! Eihän se peijooni — kuusenlatvaan jätin roikkumaan — niin — mitä minun pitikään sanoa tuolle Paulalle, joka on koko västäräkki tanssimaan — ketterämpää jalannousua en ole ennen nähnyt — niin — sitä se oli — ettei se ole se tanssi, jota me vastustamme, vaan se on se jatsimainen henki, joka valtaa pojat ja kaikki tyttölapset. Heidän olemuksensa on niin velttoja ja vetelää, että oikein ällöttää —

PAULA

Setähän sanoi juuri — esimerkiksi juuri minusta —

TANU

Äsh! Totta kai! Olethan minun kummityttöni — ja sitäpaitsi — ei sinussa ole vielä mitään henkeä — ei min-käänlaista —

Toiset nauravat.

— ja sitäpaitsi — et sinä näistä asioista vielä mitään ymmärräkään! Tule nyt, Reijo, katsomaan sitä kuuta — liimaanko sen kuusen oksalle — vai —

AUNE

Jättäisitte pois koko kuun! Se näytti olevan vähän rempallaan.

TANU

hihittää mennessään.

Eikö mitä! Se on aika vekkulin näköinen nyt. Minä venytin sen virnistystä ja maalasin sille silmähampaat. Irvistaa meille.

Menevät sisään.

PAULA

nauraa.

Mahdotonta on tietää, milloin tuo Tanu-setä puhuu totta, milloin leikkiä, vaikka katsookin ihan vakavissaan.

AUNE

Luulen, ettei hän puhu koskaan vakavasti —

PAULA

äkkiä.

Mutta kuules, Aune! Sinä olet vakava. Olet ollut koko päivän.

Mene sohvaan Aunen viereen.

Onko sulle sattunut jotakin ikävää?

AUNE

Onpa kylläkin. Vähän ikävänlaista.

PAULA

Älä, veikkonen! Milloin sitten?

AUNE

Viime yönä.

PAULA

Yöllä! Älä hyvä ihminen! Missä sitten?

AUNE

Iirojan Lainan kamarissa. Nukuin siellä, kun kamarini uunia korjattiin.

PAULA

No, riitelikö Laina?

AUNE

Ei-kä! Mutta eräs yöjalkalainen häiritsi meitä — kol-
kuttelemalla ensin ovelle ja sitten akkunaan.

PAULA

No, ettekö ruvenneet huutamaan ja sättimään?

AUNE

En iljennyt puhua mitään, kun kerran Lainakin oli
vaiti —

PAULA

Näitkö hänet akkunasta?

AUNE

Näin kyllä, mutta oli aika pimeä —

PAULA

Etkä tuntenut?

AUNE

E-en varmasti. Vihdoin hän kuitenkin lähti, mutta mi-
nun uneni oli piloilla.

PAULA

Viitsitkin ärtyä mokoman lurjuksen tähden!

AUNE

Niin — kyllähän se turhaa oli — mutta — kuulehan —
Kaivelee käsilaukkuaan.

— minulla on jotakin antamista sinulle.

Ottaa laukustaan pienen esineen ja ojentaa Paulalle.

Eikös tämä ole sinun —

PAULA

Mikä se on? Ai! Sydämenkuva. Sama, jonka annoin Jorille. Mutta — kuinka tämä on sinulle joutunut? Mistä olet sen saanut?

AUNE

Löysin sen.

PAULA

Sepä mainiota! Jori on pudottanut. Mistä löysit tämän?

AUNE

Löysin sen tänä aamuna — Lainan kamarin porstuasta — kamarin kynnyksen vierestä —

PAULA

salpautuneesti.

Älä, totisesti! Onko se totta?

AUNE

Siitä sen löysin.

PAULA

No, eikös se peijooni —

Hypähtää ylös.

— se peijooni, joka siellä kolkutteli — oli Jori —

Pusertaa kätensä nyrkkiin ja astuu keinua kohti.

— Jori — se lurjus — senkin lurjus —

AUNE

vähän ivallisesti.

Älähän nyt kiivastu! Luulin sinut niin uudenaikaiseksi, ettet tuollaisesta välitä.

PAULA

kääntyy kipakasti.

Siinä mielessä kuin sinä luulet, en siitä välitäkään. Mutta tämä pettymys! Tämä pettymys!

Heittäytyy keinumaan.

Oh! Voisin vaikka haljeta raivosta! Luulin, että Jori oli oikea rehti kaveri —

Pysäyttää keinun ja huutaa.

— ja uudenaikainen — ymmärrätkö, mitä se meinaa tässä vanhassa hapantaikinassa?

Hiljaisesti, tuijottaen.

— Ja sitten hän onkin — onkin — oikea vanhanaikainen yökyöpeli —

Lähellä itkua.

— ja minä olen seurustellut tuollaisen kanssa — ja ajellut ja tanssinut — ja minua on kai virnistelty ja ivattu —

Kivahtaa äkkiä, hypähtäen keinusta.

Ai, jeeperi! Huomasitkos kuinka Tanu-setä katsoi minuun, kun sanoi panneensa kuun irvistämään?

AUNE

En huomannut.

PAULA

Mutta hän katsoi siitä huolimatta! Ja eikö hän sanonut, että minä en ymmärrä yhtään mitään? Ja mitä se Reijo puhuikaan surusta — täytyy heti kysyä Reijolta —
Juoksee portaille.

AUNE

Kuule, Paula!

PAULA

pysähtyy.

No?

AUNE

Älä vain rupea purkamaan tätä Jorin tuottamaa surua Reijolle!

PAULA

Miksi en? Reijo on niin viisas ja rauhallinen.

AUNE

Niin kyllä. Mutta hän on myöskin — —

PAULA

palaa portaalta.

Mitä hän on?

AUNE

Puhuin joutavia! Jos olisit vähän varttuneempi —

PAULA

Äläpäs pötki pensaaseen! Olen tarpeeksi varttunut kuu-
lemaan mitä tahansa. Sano heti paikalla, mitä Reijo on!
— Onko hänkin yökyöpelä?

AUNE

naurahtaa.

Eihän toki! Hän on vain rakastunut.

PAULA

Niin — niinhän hän sanoi —

AUNE

Sinulleko sanoi?

PAULA

Tietysti minulle. Äsken. Mutta asia jäi kesken.
Vähän arasti.

Keneen Reijo on rakastunut?

AUNE

Onkohan paha, jos —

PAULA

nopeasti.

On tietysti! Julman typerää, jos vaikenet — ja minä
ehkä sentähden lyön pääni seinään.

AUNE

katsoo pitkään Paulaa.

No — sinuun tietysti.

PAULA

hätkähtää.

Häh?

On hämillään, mutta sitten kipakasti.

Pötyä!

Juoksee nopeasti rakennukseen.

JORI

tulee peräportista, iloisesti.

Hei, hei! Minne Paula-musterilla nyt sellainen kiire?

AUNE

kääntyy katsomaan.

Kas — Jori! Luulin Reijon sieltä huutavan.

JORI

Jorihan olen yhä edelleen, vaikka joskus yrjöttelen itseäni. Mutta se ei auta. Vanhoillisuus on merkinnyt minut ottopojakseen.

Tervehtii.

Terve — pitkästä aikaa!

AUNE

Pitkästäkö?

JORI

Niinpä kyllä! Eiväthän nuo ikuiset harjoittelumme ole olleet mitään tapaamisia. Koko kesän olen tavoitellut kahdenkeskistä juttelua, mutta elämä on kulkenut kuin kulkusten kilinässä.

AUNE

Onpa tainnut olla — ihan näytelmämme nimen mukaan — monessa kohdin — monen elämä —

JORI

Vissisti onkin! Ja sitähän ne ruoskivat — nämä K i l i s e v ä t k u l k u s e t, jonka kohta tulemme esittämään —

AUNE

Ehkä monen jatsiluontoisen harmiksi.

JORI

hymyillen.

Toivokaamme niin!

Vakavammin.

Jos koko ohjelmamme yhteishenki herättäisi yhdenkään ajattelemaan, niin eipä olisi silloin tuulta pieksetty. Mutta siitä en aikonut sulle puhua, vaan siitä vanhasta asiasta meidän välillämme —

AUNE

Eihän meidän välillämme ole ollut koskaan mitään.

JORI

Ei muuta kuin minun kysymykseni Helkajuhlilla, jolloin jäin vastausta vaille. Paula-musteri sotki silloin pelin — niinkuin parin ottein jälkeenkäin päin.

AUNE

Puhutaan, että olet ihastunut häneen — Paulaan.

JORI

Kyllä. Aika tavalla. Hän on hyvin rehti ja hauska tytönpoikanen.

AUNE

Tytönpoikanen?

JORI

naurahtaa leikkisenä.

Niin — tai — poikatyttö — tai kuinka sanoisin. Sellainen, joka ei ole vielä kehittynyt naiseksi, vaikkei iän pitäisi enää estää. Mutta epäilemättä hänestä versoo vielä kerran oikea mallityttö —

AUNE

— jonka kanssa voi mennä naimisiin.

JORI

Tietysti! Kymmenesti! Mutta jos tarkoitat minua, niin erehdyt.

Istuu Aunen viereen.

Sanoin sinulle helluntaina kenen kanssa haluan mennä naimisiin —

AUNE

nousee.

En muista, että koskaan olisit puhunut minulle niin vakavista asioista.

Menee keinuun ja kaivaa käsilaukustaan jonkin nimikirjainompeleen, jota alkaa nypelöidä.

JORI

heittää hattunsa pöydälle ja pyyhkii otsaansa.

Se on kai sillä tavalla, että minun silmäni nauravat joskus vakavissakin tilanteissa — ja sehän on riivatun harmillista. Mutta sen sanon, että silloin puhuin vakavasti —

ja vakavasti puhun nyt — vaikka silmäni västäräkinä tirs-
kuisivat —

AUNE

Suotta syyttelet silmiäsi! Taitaa olla niin, että ne ovat
sinun parhain puolesi.

JORI

hauskasti.

No, annetaan niiden sitten olla rauhassa! Toljotelkoot
vain omiaan! Puhunpa sitten huonompien puolieni ni-
messä. Ja ne ovat kaikki ihan yksimielisesti aina olleet
ihastuneina sinuun. Eivätkä minun aivonikaan ole mitään
asiaa niin moneen kertaan pohtineet kuin sitä ilonpäivää,
jolloin sinä muuttaisit emännäksi meille Raisulaan. Et
voi olla tietämätön siitä, että olen ollut sinuun rakastunut
jo monen monta vuotta. Alkua en enää muistakaan.

AUNE

vaikeanlaisesti.

Ei, Jori! Ei siitä mitään tule. Sinä olet liian nykyaikai-
nen minulle.

JORI

Nykyaikainen? Se ei ole erikoisen paha sana. Mutta
tarkoitat kai — j a t s i h e n k i n e n, niinkuin Tanu sa-
noo.

AUNE

Yhdentekevää! Kai arvaat, mitä tarkoitan.

JORI

nousee.

Kuulehan, Aune! Minäpä kerron sinulle —
Lopettaa äkkiä ja kuuntelee.

AUNE

No?

JORI

Odota hetkinen!

*Juoksee nopeasti rakennukseen ja avaa siellä jonkin väli-
oven, jolloin alkaa kuulua esitelmä hyvin selvästi vaikkei
kovin kovaäänisesti. Palaa varpaillaan ja asettuu enti-
selle paikalleen.*

Esitelmästä kuuluu:

— näin ovat kaikkien elinkeinojemme eri haarat elpy-
neet edeltäjiemme uutteruudesta, ja näin on heidän si-
vistysharrastuksensa jättänyt meille perinnöksi lukematto-
mat seurat ja liitot ja yhdistykset ja laitokset, ja näin on
meidän — tämän aikamme nuorison — pidettävä huoli
siitä, että tämä edellisten polvien työ ei pääse kesannoksi
painumaan eikä rikkaruohoja rehoittamaan. Eikä se
riitä. Jo äsken selvittelimme rientävän ajan ja eri aikakau-
sien erinäisiä vaatimuksia, jotka on meidän, perinnön saa-
neiden, otettava tarkan huomiomme alaisiksi. On harkit-
tava ja punnittava kaikki uudet virtaukset ja niiden par-
hailla siemenillä lisättävä esipolvien kylvöjä. Ei meille
riitä se, että katselemme ja hymyilemme ja oleilemme,
sillä meidänkin jälkeemme tulee uusi polvi, uusi nuoriso —

Kuuluu oven sulkeminen, mikä katkaisee esitelmän.

JORI

No, siihen loppui — ovi vedettiin kiinni — mutta samantekevä — sattuiapa sopiva kohta esitelmästä kuuluvillemme. Juuri nuo suuntaviivat olisin tahtonut nyt sanoa sinulle, mutta pelkäsin, etten siihen pystyisi —

AUNE

Eihän sinun tarvitse niitä toistaa! Kuulinhan esitelmän eilen illalla.

JORI

Parempi kuitenkin taas sanottuna kuin ilman. Ymmärrät minut selvemmin, kun sanon, että juuri nuo ajatukset — hm — kuinka heikkarissa sen sanoisin —

AUNE

Eivät sovi sinulle elämänohjeiksi!

JORI

iloisesti.

No, sitä minun piti sanoa, mutta ihan prikulleen päinvastoin. Niiden täytyy sopia minulle kuin karsinan vasikalle —

AUNE

Eihän tässä ole kysymys karsinoista, vaan laajoista työaloista —

JORI

No niin! No niin! Tietysti! Edistyksen vainioista! Ja niille minä haluan kyntäjäksi. Nuo esitelmän ajatukset ovat olleet rajankäynnissä kanssani, ja minä hyväksyn niiden suuntaviivat täydellisesti —

AUNE

ivallisesti.

Mistä ajasta alkaen?

JORI

Viime yöstä asti.

AUNE

Olitko silloin sellaisessa pahanteossa, että omatunto alkoi kolkuttaa?

JORI

En tehnyt hyvää enkä pahaa, mutta kyllä omatunto silti jysäytteli kuin varsta viljanpuinnissa.

Menee istumaan.

Kerron sen Jaakopin painin — tai minkä Iisakin lie ollut siellä Israelin lasten kertomuksissa. — Illansuussa sain autooni jonkin vian, jota en ruvennut pimeässä urkkimaan, vaan jäin yöksi Tanun luokse. Loikoilin salin sohvalla ja kävin kärejiä itseni kanssa. Syyttelin julmasti enkä pystynyt puolustelemaan juuri ollenkaan. Retkotin siinä kuin ahven kivellä, avuttomana ja ilmaa haukkoen. Tuomioni oli lyhyt ja kirkas: olet väärällä tiellä taloinesi päivinesi! Tein silloin yhtä kirkkaan päätöksen elämäni uudesta suunnasta, ja se tuntui kuin iloiselta heräämiseltä — johon heräämiseen sitten nukuin kuin tallukka.

AUNE

epäillen.

Sehän oli — hyvin kaunis yökertomus.

JORI

Ei se vallan rumakaan mahda olla. Ja aamulla se vielä kaunistui siitä, että sinä olit ensimmäinen ajatukseni — ja olet ollut koko päivän ensimmäisenä ja viimeisenä — ja aina olet ollut — niinkuin sanoin — jo monta vuotta —

AUNE

Ja näinä vuosina olet ollut minulle liian uudenaikainen. Sanoin sen jo. Enkä ole halukas uskomaan noihin äkkinäisiin parannuksiin.

JORI

hypähtää ylös kimmastuneena.

Eihän tässä, lempo soikoon, ole kysymys juoppoudesta tai muusta hylkiömäisestä elämästä, vaan ainoastaan siitä, että olen muiden mukana luullut eläväni valmiissa maailmassa. Eikä tässä muusta parannuksesta ole puhetta kuin siitä havainnosta, että maailma ei olekaan muuta kuin puolitekoinen röttelö. Rakennusväkeä tarvitaan nyt niinkuin ennenkin — ja minä rupean yhdeksi nurkkamieheksi. Semmoinen on tämä juttu erehdyksineen ja parannuksineen — minun kohdaltani. Vai onko vielä muuta?

AUNE

katselee Joria ihastuneena.

Jori! Sinähän olet — olet kuin muuttunut — ja silmäsi leimuavat —

JORI

No, sittenhän ne peijoonit kerrankin puhuvat totta! Puhuvat sinulle rakkauden kieltä.

Lähestyy Aunea.

Ja nyt on sinun asiasi vastata siihen suureen kysymykseen, joka on tärkein meille molemmille. Pidätkö minusta sen verran — tai paljon — paljonhan sen pitää olla — pidätkö minusta niin paljon, että voit suostua minulle?

AUNE

lämmöllä ja purkautuvasti.

Pidän — pidän — paljon enemmänkin — olen aina pitänyt — mutta — vaikka —

JORI

rivakasti.

No, ei mitään vaikanmuttia eikä mutanvaikkoja!

Ottaa Aunen syliinsä ja suutelee.

Pääasia olet sinä — ja sinä olet mun —

AUNE

Älä, hyvä ihminen! Älä, Jori-kulta! Maantie kulkee takanamme —

JORI

Vaikka olisi sata tietä ja tuhat ihmistä — niin —

Suutelee.

TANU

tulee rakennuksesta.

— niin kahden kauppa ja kolmannen korvapuusti —

AUNE

säikähtää ja rimpuilee irti.

Sanoinhan — Jori — sinä olet niin raisu —

JORI

Ei mitään vaaraa! Tanu on minun ystäväni.

TANU

astuu portaalta alas.

Sano, huono — perin huono ystävä.

Selittävästi Aunelle.

Pidin tätä Joria oikein pääjehuna siinä nykyajan hulinassa, jota vastaan taistellaan tämäniltaisessa näytelmäsämme ja muussa ohjelmassamme. Olen usein ajatellut, että tähän näytelmään pitäisi lisätä se vanha kertomus hiidenväestä, joka ajaa ilmassa helisevin kulkusin aina silloin, kun ihmisissä raivoaa jokin erikoinen riivaus. Ja sitä, joka kuulee nuo helisevät ja kilisevät kulkuset, sitä kohtaa jokin onnettomuus. Se on silloin ollut riivauksen pääpukari. Akkuraat! Niin ajattelin. Mutta kun tuo jehu makasi tänä aamuna parisen tuntia selällään autonsa alla, niin puhutin tuota veitikkaa. Ja — eikös! Sen kelkka olikin silloin käännetty yipisten ympäri. Mies selällään siellä auton alla olikin vasta oikea miesten mies. Sellainen kyllä kelpaa vaikka itsensä Aunenkin pussattavaksi. Niin — mitä minun pitikään sanoa? Kas vain, Jori! Kilkuttimesi on poissa kellosi peristä. Missä on Paulan sydämenkuva?

AUNE

toimekkaasti.

Niin — missä? Sanopas!

JORI

hymyillen.

En tiedä. Pudonnut kai. Leikinpäin se kilkkuikin — Paulan mieliksi.

TANU

Minä löysin sen meidän salin permannolta eilen illalla — ja pistin taskuuni. Ei tuon pääjehun tarvinnut kantaa sellaisia muistoja minun kummityttäreltäni.

AUNE

väittäen.

Minäpä tuon lelun löysin tänä aamuna Iirolan Lainan eteisestä. Eikö se ollut Jori, joka siellä kolisteli ja pudotti —

JORI

Minäkö? Ilmankos olitkin niin lystillisen happaman näköinen —

TANU

Topp nyt! Minähän siellä olin — asialla. En aavistanut, että sinäkin, Aune, olit siellä.

AUNE

Asialla — keskellä yötä?

TANU

kyhnäisee korvallistaan.

Tähän olisi oikeastaan kuin valtiosalaisuus, mutta kun se Paula tuolla niin kipakoitsi, niin — pamahtakoon sitten. Meidät kuulutettiin tänä aamuna —

AUNE

Ketekä — teidät?

TANU

No, hei! Laina ja minä meinaamme siihen vanhanaikaiseen avioliittoon. Mutta siellä se Laina istuu katsomossa ilman sormusta, vaikka on meidän kuulutuspäivämme. En ole Lainaa tavannut senjälkeen, kun Jori toi sormuksen eilen kaupungista —

AUNE

Ja sitä sormustako sitten viime yönä —

TANU

No, mitäs muuta sitten? Voin vielä sanoa senkin valtiosalaisuuden, etten ole vielä Lainaa pussannut, vaikka jo on kuulutettu. Äh! Lempo, kuinka tämä on pitkä juttu. Mitä minun pitikään —? Niin! Otin siellä porsuassa nenäliinan hien pyyhkimistä varten. Tuli kuuma, kun olin ensi kerran yöjalassa — ja silloin se lelu putosi. Täytyy nyt näin paljastaa salaisuutemme, kun se Paulamusteri niin pärpätti ja tuo jehu olisi tullut vääriin kirjoihin —.

JORI

Kiitos vain, Tanu, ja onneksi olkoon sinun edesottamisesi!

AUNE

Niin! Minäkin onnittelen! — Oi, Jori, kuinka olen onnellinen! Ja sinun kanssasi tulemme elvyttämään uinuvat voimat liikkeelle. Tulemme panemaan tuleen ja leiskuntaan nuorisomme edistysharrastukset —

TANU

lyö kämmenet yhteen.

Pang! Silloin ei kenenkään tarvitse pelätä hiidenväen krassuja! Ei! Kukaan ei kuule, vaikka porokelloja soittaisivat.

PAULA

ryntää rakennuksesta, mutta pysähtyy äkkiä nähdessään Jorin.

Hei vain! Seisotko siinä ja pidät Aunea kädestä?

TANU

So, so, so! Ne peijakkaat ovat pikiintyneet toisiinsa —

PAULA

Olkoot! Mitä se minua liikuttaa. Mutta minun antamiani muistolahjoja Jori ei toista kertaa kannan Iirolan Lainan porstuaan. Kas tässä on sydämenkuva — ja sille tehdään näin —

Heittää lehun maahan ja polkee sitä vihoissaan.

— näin — näin — näin —

TANU

katselee tarkasti kuin tärkeätakin työtä.

Polje, polje tuota läkipeltilelua! Siinä poljet itsesi lapsenkengistä neitokaisen askelille.

REIJO

tulee rakennuksesta.

Paula! Oletko suuttunut? Mitä poljet?

TANU

Paula polkee erästä pikkutyttöä tuonne maanrakoon —

PAULA

kipakasti.

Läkipeltilelu! Niin! Kyllä sen tiesin. Mutta sen olisi pitänyt käydä kullasta, kun kerran —

REIJO

keskeyttää.

Se käy kullasta, jos annat mulle sen murskatun kuoren. Täydestä kullasta.

PAULA

Pidätkö sinä minun puoltani, Reijo? Näethän, että nuo vain hymyilevät minulle.

REIJO

Sinun puoltasi pidän aina, sillä minä tunnen sinun oikean, kultaisen sydämesi.

PAULA

katsoo pitkään Reijoa, hiljaa.

Reijo!

Painaa päänsä alas.

En minä — sinulle anna — mitään murskattua —
s y d ä m e n k u v a a —

REIJO

astuu Paulan viereen.

Vaan?

PAULA

ojentaa kätensä Reijolle.

TANU

ei voi hillitä itseään.

Oh, minua siunattua — yöjalkalaista!

AUNE ja JORI

nauravat keskenään.

Mainiota! Erinomainen tapaus!

PAULA

loukkaantuneena.

Millekä te yhä nauratte?

TANU

yrittäen välittää.

Älä kysy! Ei tämä hetki kuitenkaan riitä sen selvittämiseen. Usko vain siihen, mitä jo äsken sanoin.

PAULA

Mihin sitten?

TANU

neuvottomana.

Siihen — siihen —

Äkkiä.

— ettet sinä ymmärrä yhtään mitään!

PAULA

ei voi olla hymähtämättä, kun toisetkaan eivät voi hillitä iloisuuttaan, mutta pippuroituu heti sen jälkeen.

Naurakaa vain — vaikka minulle — en välitä siitä — sillä Reijo ei tee minusta pilkkaa. Sanoin hänelle jo tuolla sisällä, että tästedes teen kaikkea, mitä hänkin tekee. Ja teille sanon, että annan palttua teidän heleijaa-elämällemme ja teidän ikuisille jatseillemme. En salli enää pudotettavan muistoesineitäni kenenkään porstuoihin. Enkä myöskään ikinä enää tanssi jatsia. En! Kukaan mies ei saa enää tuhria — valkoisiin leninkeihini — likaisia liivinnappejaan. Että sen — tiedätte.

Joutuu hämilleen ja juoksee nopeasti Reijon avattuun syliin, painaen päänsä piiloon.

TANU

on heltynyt ja pyyhkii silmiään.

Ai, ai — veikkoset — kuinka olen iloinen — niin — mitä minun pitikään sanoa — eläköön Paula — ja kaikki morsiamet — ja kaikki ihanat naiset — joilla on kultainen sydän — eläköön!

TOISET

iloisesti.

Eläköön, eläköön, eläköön!

Yhtyvät maakuntalauluun, joka kuuluu sisältä.

Hämeenlinna, 1931
Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino.

197. *Luomanen*, Lauvantai-ilta. 1-n. pila, 10 h. 2. painos. 5 mk.
198. *Luomanen*, Kun kyöpelinkellot ne soivat. 1-n. huvin., 10 h. 5 mk.
199. *Luomanen*, Emännän salaisuudet. 1-n. huvin., 5 h. 2. p. 3 mk.
200. *Alpi*, Rantalassa. 3-n. kansannäyt., 11 h. 3. painos. 4 mk.
201. *Jääsheläinen*, Miljoona-arpa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 3. painos. 5 mk.
202. *Halme*, Purimossa. 5-näyt., 16 h. 3. painos. 6 mk.
203. *Halme*, Murtuneita. 4-näyt. draama, 6 h. 5. painos. 8 mk.
205. *Alpi*, Väkevemmän tiellä. 3-n. murhenäyt., 8 h. 3. painos. 5 mk.
207. *Tolonen*, Voi teitä kelvottomat! 3-n., 12 h. 2. painos. 5 mk.
208. *Vuorelainen*, Talouskoulussa. 1-n. pila, 10 h. 4. painos. 6 mk.
209. *Selja*, Siemenperunat. 1-n. huvinäyt., 3 h. 3. painos. 6 mk.
210. *Halme*, Kosken tarina. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
211. *Halme*, Mestari Garp. 1-n., 6 h. 2. painos. 2 mk.
212. *Halme*, Egyptin pimeys. 3-n., 11 h. 3. painos. 6 mk.
213. *Halme*, Esa Pöllönkorpi. 3-n., 9 h. 3. painos. 4 mk.
214. *Halme*, Pöllönkorven naamiaisyo. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
215. *Halme*, Kaksintaistelu. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
216. *Halme*, Seuranäyttämöopas. 4. painos. 6 mk.
217. *Halme*, Nainen sen tietää. 3-n., 3 h. 4 mk.
221. *Saarenmaa*, Juhannuksena. 2-näyt. kansannäytelmä, 11 h. 3 mk.
222. *Halme*, Kuningas Teivas, Pirkkalan valtiias. 4-n., 5 h. 5 mk.
223. *Kosonen*, Sovinto-jako. 1-n. huvinäyt., 11 h. 3 mk.
225. *Kaisto*, Vuoroin vieraisa. 1-n. pila, 6 h. 3 mk.
226. *Kyömaa*, Kolmiliitto. 1-n., Kotimaiseksi Viikoksi. 6 h. 4 mk.
227. *Kosonen*, Aviomiehen osa. 3-näyt. ilveily, 13 h. 5 mk.
228. *Kosonen*, Lepokoti Rauha. 1-näyt. pila, 7 h. 3 mk.
229. *Kosonen*, Kasarmin pihalla. 1-näyt. pila, 4 h. 2. painos. 4 mk.
230. *Halme*, Harjoitushetki Himplulassa. 1-n. pila, 6 h. 2. p. 5 mk.
231. *Pihlaja*, Valheen kengillä. 3-näyt. ilveily., 9 h. 5 mk.
232. *Kosonen*, Valkea uhri. 2-n. isänm., 5 h. 2. painos. 6 mk.
237. *Kainulainen*, Umppulan urheilijat. 2-n. huvinäyt., 10 h. 4 mk.
238. *Korpilinna*, Punaiset housut. 3-näyt. ilveily, 9 h. 2. painos. 8 mk.
239. *Wuori*, Korkea oikeus istuu. 1-n. ilveily, 12 h. 4. painos. 4 mk.
240. *Wuori*, Vuoksen varrella. 1-n. kansannäyt., 7 h. 2. painos. 6 mk.
241. *Wuori*, Valekuollut. 3-näyt. ilveily, 6 h. 2. painos. 8 mk.
242. *Wuori*, Pappilan tuvassa. 1-näyt. huvin., 6 h. 5. painos. 5 mk.
243. *Wuori*, Veri on vettä sakeampi. 2-näyt., 6 h. 2. painos. 7 mk.
244. *Wuori*, Savon sydämessä. 3-n. huvinäyt., 10 h. 8. painos. 8 mk.
245. *Wuori*, Ryöstö. 5-näyt. näytelmä, 16 h. 3. painos. 7 mk.
246. *Wuori*, Nahkapoikia. 4-näyt. kansannäyt., 16 h. 2. painos. 8 mk.
247. *Alpi*, Uhrilammas. 1-näyt. huvinäytelmä, 4 h. 5 mk.
248. *Bergroth*, Oikea morsian. Palkittu 2-n., 5 h. 8 mk.
249. *Virvatuli*, Varastettu polkupyörä. Palkittu 3-n., 6 h. 8 mk.
250. *Saiminen*, Eräänä yönä... Palkittu 3-n., 6 h. 8 mk.
251. *Voipio*, Elämä elämästä. Palkittu 1-n., 7 h. 8 mk.
252. *Sahlstén*, Kansan ystävä. Palkittu 2-n. näyt., 8 h. 8 mk.
253. *Roos*, Inkerin kesäloma. 3-n. huvinäyt., 9 h. 8 mk.
254. *Roos*, Pyhäaamu Anttilan pihalla. 1-n., 7 h. 5 mk.
255. *Laurila*, Ennen saunaa. 1-n. huvinäyt., 6 h. 5 mk.
256. *Pelkonen*, Fordi. 1-n. huvinäyt., 4 henkilöä. 5 mk.
257. *Pelkonen*, Maalainen markkinoilla. 1-n. huvinäyt., 5 h. 5 mk.
258. *Kainulainen*, Renk' Kallen urotyö. 3-n. huvin., 5 h. 10 mk.
259. *Kainulainen*, Yön ritari. 3-n. näyt., 6 henkilöä. 10 mk.
260. *Walakorpi*, Kaltevilla pinnalla. 3-n. kansann., 6 h. 10 mk.
261. *Visuri*, Perjantai 13 päivä. 1-n. suojelus-k.n., 7 h. 5 mk.

262. *Pekkarinen*, Polkkatukka. 1-n. huvin, 5 h. 2. painos. 6 mk.
 263. *Halonen*, Poliittikkaa ja taktiikkaa. 1-n. ilveily, 6 h. 5 mk.
 264. *Haapanen*, Niin kävi kuin pitikin. 1-n. näyt., 7 h. 6 mk.
 265. *Pekurinen*, Viidenkymmenen villitys. 1-n. pila, 5 h. 5 mk.
 266. *Risku*, Sittenpä sen näkee. 2-n. kansannäyt., 8 h. 6 mk.
 267. *Selja*, Vihkimäläninki. 2-n. näytelmä, 6 h. 6 mk.
 268. *Simelius*, Tunnustus. 1-n. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
 269. *Puljava*, Kosioretki. 1-n. huvinäyt., 4 h. 5 mk.
 270. *Kuusikko*, Aavasaksalla. 1-n. kansannäyt., 10 h. 8 mk.
 271. *Halonen*, Mariana. 1-n. näytelmä, 4 henkilöä. 5 mk.
 272. *Pausama*, Sulhaset. 1-n. huvinäyt., 7 henk. 5 mk.
 273. *Aira*, Huvitoimikunnan huolia. 1-n. pila, 9 h. 6 mk.
 274. *Kotkanpää*, Isäntien markkinamatka. 2-n. hn., 17 h. 7 mk.
 275. *Pelkonen*, Salapoliisi. 1-n. pila, 4 henk. 5 mk.
 276. *Höylä*, Hän ja hänen pehtoorinsa. 2-n., 5 h. 6 mk.
 277. *Siivilä*, Se suomalainen sisu. 1-n. ilveily, 6 h. 2. p. 6 mk.
 278. *Sahlstén*, Väärillä keinoilla. 2-n. kansann., 10 h. 7 mk.
 279. *Pelkonen*, Kohtalon sormi. 1-näyt. pila, 4 henk. 5 mk.
 280. *Selja*, Äiti kulta. 2-näyt. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
 281. *Ahola*, Ilvesojan Joosen kasvatit. 2-näyt., 6 h. 6 mk.
 282. *Sjöman*, Luonnonparantolassa. 3-n. huvinäyt., 10 h. 7 mk.
 283. *Nieminen*, Umpimähkään. 3-n. huvinäyt., 9 henk. 8 mk.
 284. *Sahlstén*, Serkku. 3-n. huvinäyt., 8 henk. 9 mk.
 285. *Pellinen*, Kuuromykkä täti. 2-n. huvinäyt., 5 h. 6 mk.
 286. *Voutilainen*, Kadonnut testamentti. 2-n., 5 henk. 5 mk.
 287. *Hästesho*, Reilut pelkurit. 1-n. näyt., 9 henk. 6 mk.
 288. *Anttila*, Sama vanha juttu. 1-n. pila, 5 henk. 5 mk.
 * 289. *Halme*, Onnen veräjä. 3-näyt. huvinäyt., 6 h. 8 mk.
 290. *Wammashoski*, Vaihdettu morsian. 2-n. hn., 5 h. 2. p. 6 mk.
 291. *Pellinen*, Hukkaantunut seteli. 1-n., 5 h. 6 mk.
 292. *Palmroth*, »Kuulkaas, Bakkelin!» 3-n. farssi, 8 h. 10 mk.
 * 293. *Halme*, Kaksi lupausta. 3-näyt., 6 henk. 10 mk.
 294. *Rissanen*, Hevosnimi. 1-näyt. ilveily, 7 henk. 7 mk.
 295. *Pellinen*, Tuurin pojat. 2-näyt. huvinäytelmä, 8 henk. 8 mk.
 296. *Karila*, Tietenen tyranni. 1-n. jännitysnäyt., 5 henk. 8 mk.
 297. *Kittelä*, »Merkkimies». 1-näyt. pila, 7 henk. 5 mk.
 298. *Walakorpi*, Kilpakosinta. 1-näyt. huvinäyt., 7 henk. 7 mk.
 299. *Kaipainen*, Kutomakoulussa. 2-näyt. huvinäyt., 5 henk. 6 mk.
 300. *Sjöman*, Kaikkein paras. 1-näyt. huvinäyt., 4 henk. 5 mk.
 301. *Karila*, Ah, hän suuteli. 1-näyt. huvinäyt., 6 henk. 6 mk.
 * 302. *Wuori*, Umpisalmu. 3-näyt. huvinäyt., 7 h. 4. painos. 10 mk.
 303. *Pelkonen*, Nykyaikainen morsian. 1-n. pila, 3 h. 5 mk.
 * 304. *Bergroth*, Kannaksen lumous. 1-n. näyt., 4 henk. 6 mk.
 * 305. *Wuori*, Hirttonuora. 3-näyt. huvinäytelmä, 6 h. 10 mk.
 306. *Heimo*, Oikea omistaja. 2-n. näyt., 7 henk. 6 mk.
 307. *Kettunen*, Voi maailmaa! 2-n. huvinäytelmä, 6 henk. 8 mk.
 308. *Kujanpää*, Taikavelli. 2-n. kansannäytelmä, 9 henk. 6 mk.
 309. *Pellinen*, Kyllä Posti-Manta sen tietää. 2-n. huvin., 7 h. 10 mk.
 310. *Pellinen*, Onko Kasper tullut hulluksi? 1-n. huvin. 4 h. 5 mk.
 311. *Aalto*, Kolme miljoonaa sijoitettavana. 1-näyt. pila, 9 h. 7 mk.
 312. *Rissanen*, Päätetään, ettei päätetä mitään. 1-n. pila, 8 h. 5 mk.
 313. *Karila*, Kahden miljoonan tyttölapsi. 3-n. komedia, 4 h. 12 mk.
 314. *Aalto*, Kesäinen manöveripäivä. 2-n. suojelusk.-hvn., 9 h. 6 mk.
 * 315. *Halme*, Kilisevät kulkuset. 1-näyt. huvinäytelmä, 5 h. 6 mk.